

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illustrium Virorum Poemata

Amstelodami, 1672

Nicolaus Ludovisius, Isabellae Gesvaldae Sponsae, Venusii Principi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11215

Quos vehit ad trabeas ventosis Gloria bigis,
 Pectora quæ furdo verberare cæca ferit.
 Tu Bellona vale, & vos ô fera bella valetè,
 Et Martis furias docta cière tuba.
 Alter pila rotet campis, hastasque coruscet,
 Quà magnus nautis emicat Oarion:
 Oceani Oarion pedibus qui stagna peragrans
 Æquoreis humeros altior extat aquis.
 At me fallentis carpentem commoda vitæ,
 Parnassi adspiciat lenis alumna quies.
 Sic ego Musarum devectus præpete pennâ,
 Eripiar populis, & super astra ferar.
 Major & invidiâ per postuma carmina vivam,
 Virtutisque tuæ, Roma, Poëta canar.

NICOLAUS LUDOVISIUS,
 ISABELLÆ GESVALDÆ

Sponsa, Venusii Principi.

Accipe Trinacriis è Regibus edita Virgo
 Conjugis ingenuâ scripta notata manu.
 Accipe: concessos narrabit epistola amores,
 Sollicitique animi nuntia verba feret.
 Non tot arundineis armantur terga sagittis
 Parthica, quot lacero pectore tela gero.
 Nec sic ardet ager, ventis æstate coortis,
 Pastor ubi flammis pinguibus arva coquit;
 Ut mea tabificis torrentur viscera tædis,
 Fervidus ut nostrum molle cor urit Amor.
 Unica tu nostræ causa es pulcherrima curæ,
 Unica tristitiæ fonsque modusque meæ.

Ff 4

Uri-

Uritur omnis amans, sed aperti conjugis ignes
 Suscitât, ut vivant, penniger ipse Puer.
 Felices, sociâ jungunt quos fœdera dextrâ,
 Jungit & ad thalami gaudia pacta Venus.
 Me tibi connubio puerum data dextera nectit:
 Non vacui nectunt frigida regna tori.
 Te Campana tenet felicior hospite tanto
 Tellus; me invitum Romula regna tenent.
 Heu mihi quàm longè meus à me dissidet ignis!
 Ignis abest longè, sed ferus ardor adest.
 O utinam optato coràm consumerer æstu,
 Explerentque avidam lumina amata sitim!
 Maceror, & nostro non fit medicina dolori;
 Acer & in latebris pectoris hæret Amor.
 Quid faciam? celerare fugam, sedesque paternas
 Deserere, & fratris limina cara iuvat.
 At vigilis patruï pia me custodia servat,
 Quam cælum, & terrâ, fuscaque regna timent.
 Hic mihi discessum optatum, veniamque roganti,
 Causatus puero multa, negavit iter.
 Te tamen invenio, quamquam his regionibus absis,
 Blanditiis que tuis, quâ datur arte, fruor.
 Mente agito vultus ad nostra incendia natos;
 Artificis video lumina Amoris opus.
 Et meditor flavos crines, & eburnea colla,
 Quique, precor, niveos, sint mea præda, sinus.
 Cùm verò hæc meditor, cælum contingere plantis,
 Et videor celsi templa habitare Jovis.
 At cùm te absentem agnosco, mea gaudia cessant,
 Et videor tristi trans Styga puppe rapi.
 Solamenque mali, misero quòd restat amanti,
 Legatos qui te, multa, adiêre, rogo.

Quid

Quid facias posco, de me quodcumque locuta es,
Quæque scio quæro, mox repetita peto:
Qui vultus, quàm forma decens, quàm dulcia verba:
An desiderio tu moveare mei:
Num citharæ cordi tibi sint, num Palladis artes:
Saltanti ut soleas molliter ire pede.
Ecquid in antiquam virtutem gloria regum
Te rapiat: quænam sit tibi culta parens:
Hæc tunc sæpè meo reddunt responsa dolori,
O felix tali vulnere quisquis amat!
Fulva coma est illi, niveo pulcherrima fulget
Corpore, & incessu numen & ore patet.
Illius ex facie contorquet fulmina Cypris:
Dum loquitur, vernas spargit ab ore rosas.
Illius in digitis, plectrisque loquentibus artem,
Musica Phœbei gloria fulget avi.
Seu choreas ducit, sive est operata Minervæ,
Ponè illam triplex Gratia subsequitur.
Et memor illa tui est, & multa interrogat illa
Te super, & roseo, dum rogat, igne micat.
Casta pudicitiam mater, sanctosque penates
Servat, & in pacto fœdere amare jubet.
Ipsa genus factis testatur sanguinis heres,
Atque animi ante alias prima puella nitet.
Hæc mihi respondent cupientes fallere curam:
Ast alimenta furens hinc sibi sumit Amor.
Gliscit in immensum, nec se benè continet æstus,
Fletibus attenuor, pallor & ora subit.
Et me cunctarum capiunt fastidia rerum:
Non pila, non disci, aut flectere ludus equos.
Non cursûs me palma juvat, pulvisque palæstræ:
Nare per æstivos non mihi cura lacus.

Quò ruidior primos mens non intelligit ignes,
 Sævior in teneram spicula figit Amor.
 Læditur à primo detrectans taurus aratro,
 Primaque languescit sub juga missus amans.
 A te principium nostræ duxere favillæ:
 Ultima tu curvo es flamma futura seni.
 Per tua tela, arcus, & per tua, lampadas, arma,
 Sic tibi de Superis sæpè triumphus eat.
 Parce puer, puero nulla est me gloria victo;
 Parce, sed ut parcas, cuspide læde magis.
 O me felicem, hic cinerem si fecerit ardor!
 Sit mihi tam pulcro laus in amore mori!
 Gratia sit Superis, talis quod gratia formæ
 Me cepit, cupidis mille petita procis.
 Quæ te ex ingenti Aufoniâ, matresque, virique,
 Natorum tædis non cupiére nurum?
 Non tot Dulichii proceres, errante marito,
 Aufi sunt nuptæ sollicitare fidem.
 Si te fecisses crudelis præmia pugnæ,
 Elide nobilior nunc tua terra foret.
 Herculei mallent pro te certasse lacerti,
 Teque dolo aurigæ Phryx rapuisset equis.
 Quique tulit celeris munus Schœneïda plantæ,
 Auriferâ mallet te superasse fugâ.
 In te laudantur mores, vultusque, genusque,
 Et tibi quas campus dat Venufinus opes.
 Sunt quos divitiæ, sunt quos tua regia tangit,
 Et quæ Lucanis jugera bobus aras.
 Me tua forma rapit, non mœnia Vatis Horati,
 Et casti mores sunt mihi flamma decens.
 Non tamen hîc vestros aufim damnare triumphos,
 Majorum laudes, & benefacta mari.

Te tua, te veterum comitatur gloria : priscos
 Appula Normannos regna loquuntur avos.
 Exuviis Arabum , pulsus & victor Achivis ,
 Robertus patrios auget honore lares.
 Illum angustantem cumulatis funerum acervis
 Vidisti ripas , Aufide lente , tuas.
 Turbidus & quatiens validam Rogerius hastam ,
 Armatae retulit regia ferta comæ.
 Chalcidicos campos , & rura Typhoidos Ætnæ,
 Et Capuam hic sceptris pressit , & arva Lami.
 Quid memorem Suevas materno è stemmate lauros ,
 Fluminibus centum quas pater Ister alit ?
 Hæc alii jactent dulcis præconia famæ :
 Tu fulges titulis conspicienda tuis.
 Tu mihi devictis melior provincia turmis ;
 Exuviæ , & reges , tu mihi currus eris.
 Ah modò sis facilis , neu connubialia differ
 Gaudia , & invisæ tædia rumpe moræ.
 Sed cur , ut venias , frustra mea vota laborant ?
 Non tu causa moræ , sed negat annus iter.
 Torrida cælestis rapidus per brachia Cancrî
 Phœbus anhelanti fidere ducit equos ;
 Atque herbæ sitiunt morientes , & cava ficcis
 Stagna arent ripis , omnis & aura filet.
 Pontinæ halantes cænosâ uligine valles
 Æstivam prohibent fœda per arva viam.
 Nec tutum Cumas , Circesque vel Anxuris arces,
 Aut Læstrygonium radere puppe salum.
 Non benè Campani mutantur Tybride colles :
 Hic vitio cæli nam furit atra lues.
 Corpora grassantes sternunt juvenilia morbi :
 Ignea vis Urbem dat populata neci.

Te

Te fervent potiùs cognatæ regna Cafertæ,
 Neu subeas dubiæ tanta pericla viæ.
 Me miserum ! vellem tibi non suadere, quod oro;
 Ut maneat istic attamen ipse precor.
 Tutius æstivos istic perferre vapores
 Icarii poteris, dum micat ira canis.
 Te gelidis foveant Tifata uberrima rivis,
 Quà niger umbrosas lucus opacat aquas.
 Alcinoi superant vestræ pomaria silvæ,
 Felix qui agricolâ Principe gaudet ager !
 Non liquidi desunt fontes, non mollia prata:
 Arbor habet frondes, gramine vernat humus,
 Quæque per immensas sunt semina didita terras,
 Pandunt insolitas rura per ista comas.
 Narcissusque, crocusque, & gramina, Solis amores,
 Regum & de vario funere surgit honos.
 Fama est per vestros errare animalia montes,
 Et cicures plumæ versicoloris aves.
 Sive igitur pictis rhedâ spatiabere in hortis,
 Seu canibus quæres præmia, sive plagis:
 Sive pharetratæ ritus imitata Dianæ,
 Torquebis gracili Gnosia tela manu;
 Dent tibi plaudentes argentea lilia Nymphæ,
 Et faveant Satyri, Naiadumque chori.
 Aditis nemorumque Deæ, rurisque puellæ:
 Pulcrior in vestros Cynthia migrat agros.
 Spargite humum foliis, manibus date rosca plena
 Serta: fluant fusæ per nemus omne rosæ.
 Huic nemora, & saltus, fontesque recludite puros,
 Ut gelida arentem temperet unda sitim.
 Tu quoque de Getico, Borea, celer axe faveto:
 Per dominæ placido flamine curre sinus.

Defendat nimios tuus illi spiritus æstus,
Illa tuis animis purpurea ora subì.
Sed cave ne nostris committas oscula labris:
Attica amatori sit tibi præda fatis.
Campani montes, & formosissima prata,
Uxoris niveo pascua tacta pede,
O utinam vestros possem penetrare recessus,
Aspicere & Dryadum vestra per antra choros!
Tecum unà falices inter, mea vita, jacerem,
Tecum unà in silvis vellem agitare feras.
Et modò captarem frigus, legeremque ligustra
Candida, cælestes implicitura comas.
Et modò penderem dulci cantantis ab ore,
Miratus doctæ carmina avita lyræ.
O quoties, medio cùm Sol altissimus orbe est,
Acciperet fessos quælibet umbra duos!
Non quererer, teneros æstus quòd læderet artus,
Fœdarentque meas retia torta manus.
Vana sed aëriæ rapiunt mea vota procellæ:
Proh dolor! en silvas, me sine, sola vides.
Ah saltem capiant te nulla oblivia nostrî,
Et dicas: Conjux, hei mihi! fidus abest.
Cura fit illicibus nostros incidere amores:
Fac legar in multo cortice scriptus ego.
Hæ tibi sint artes: longum sic falle laborem:
Parce per hos æstus, vita, nocere tibi.
Intereà lectis te somnia nostra reducant:
Luminibus nostris umbra benigna veni.
Tunc ego perpetuo vellem languescere somno:
Tunc matutinos odero Solis equos.
Te tamen & vigilans spectabo: perfruar absens
Vultibus optatis, quos mihi cera refert.

Non

Non respondentis simulacraque vana figuræ
 Alloquar, & labris oscula mille dabo.
 Felix Pygmalion, signi qui captus amore,
 Vota ferens Veneri, vivere vidit ebur.
 Nostrum vivit ebur, spirantia membra puellæ:
 En erit, ut possim hoc dives amore frui?
 Et fruar, & nostro pones vestigia lecto:
 In mea tu venies brachia, dulce caput.
 Spes bona, promissis tristes quæ ducis amantes,
 Ingredere ô tandem pectora fessa malis.
 Tuque ô decurrens animosa per astra Leonis,
 Axe moraturas contrahe, Phœbe, faces.
 Teque citò accipiat redeuntem flexibus actis,
 Quæ pensat somnos lumine Libra pari.
 Tunc molles campi, tunc clementissimus annus,
 Qui discessuros carpere suadet iter.
 At tu, sæva Lues, succincta Pavoribus alas,
 Sub patria infandum Tartara conde caput.
 Solve metu Romam, fugiens Saturnia regna:
 Splendeat hîc roseo lumine pura dies.
 Tunc, mea lux, venies nostrorum finis amorum,
 Sive velis terris, æquore sive vehi.
 Ipse tibi faciles undas, ventosque precabor,
 Nereidumque regant ut tua lina manus.
 Aspiciensque tuam tranquilla per æquora pinum,
 Illa vehit, dicam, numina nostra, ratis.
 Non me fallenti tardabit litus arenâ,
 Non brevia alternis stagna refusa vadis;
 Oscula quin tibi dem properata sine ordine multa,
 Oscula amanti trans mare digna rapi.
 At tu Romuleas arces invec̃ta triumpho,
 In Latii venies patrua regna senis.

Quæ te pompa manet, cùm tu pulcerrima rerum
Ibis inauratis per fora plena rotis!

Dardanii occurrent proceres, festæque catervæ:

Templa frement plausu, lætitiâque viæ.

Aspicias Urbem, victricia mœnia mundi,

Alternæ Solis quam tremuere domus.

Hæc legum bellique parens oracula terris

E Vaticano culmine sancta canit.

Hic Patruus dat jura meus, qui fœdere nexos

Nos iterum junget per nova sacra manu.

Hic vir, hic est, Italis pacem qui reddidit arvis,

Nondum tergemino cinctus honore caput.

At nunc sceptrâ tenens, irasque atque impia bella,

Criminaque invicto vinctâ adamante ligat.

Hujus ab auspiciis Divorum altaria crescunt,

Templaque Cœlitibus ture vaporat Iber.

Hic senium emendat legum, & suffragia Patrum:

Hoc duce per Latium prisca metalla fluunt.

Non ego ventosus trabeas generisque tropæa

Hic refero, ut titulis perfruar ipse meis.

Mens meliora monet: magna hæc tibi gaudia narro,

Ut citiùs stimulis acta ferare novis.

Quin te purpureâ redimitus tempora vittâ,

Optatam frater plausibus excipiet.

Hunc fama est meritis ostrinos vincere honores:

Fortunam didicit tam benè ferre suam:

Seu rem Romanam statuit plaudente Senatu,

Sive rudes populos Romula sacra docet.

Hic desueta diu revocavit ad otia Musas,

Fraudentur celebri ne sua facta Iyrâ.

Te centum, aut plures tollent ad fidera Vates:

Nam centum, aut plures Tybridis arva colunt.

En

En citharas, & plectra citant, thalamisque precantur
 Ut faveat nostris lampade clarus Hymen.
 Quid memorem, quæ nostra parat tibi munera mater,
 Arabio niteas ut nova nupta mari?
 Et claros lapides, Erythrææ & germina conchæ,
 Quæ peperit Ganges, quæ Comorina Thetis?
 Jam tibi depectunt foliis sua vellera Seres,
 Et tunicas auri fulgure pingit acus.
 Flammea net parvo fecunda Bononia Rheno,
 Optat virgineus quæ sibi vela pudor.
 Et viridi zonam variant tibi luce smaragdi,
 Quæ tandem est nostrâ dissolvienda manu.
 Quare age, cum mitis patientur frigora brumæ,
 Cumarum Euboïco litore solve ratem.
 Intereâ pro me tecum mea litera vivat,
 Occupet & partem charta recepta tori.

A N T I U M,
 V E T U S T I S S I M A M
 V O L S C O R U M U R B E M,
nunc dirutam, celebrat.

O Qui Tyrrenum celeri trabe curritis æquor,
 Quorum tranquillis vela tument animis;
 Ostia seu Tiberis, seu saxa Ligustidis oræ
 Linqvitis, & Jani mcenia jacta manu;
 Sive Dicarchæâ nautæ solvistis ab actâ
 Puppim, Parthenopes dulcibus aut scopulis: